

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 14Csp/40/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5116224010
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Kozáčik
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2018:5116224010.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina sudcom JUDr. Vladimírom Kozáčikom, v spore žalobkyne: V., zastúpenej JUDr. Vladimírom Sidorom, advokátom, so sídlom Železničná 4/A, Hlohovec, proti žalovanému: Endepro, s.r.o. v likvidácii, IČO: 35 805 731, so sídlom Mlynské nivy 49, 821 09 Bratislava 2, zastúpenému RR Legal Corp., s.r.o., so sídlom Humenské nám. 4, 851 07 Bratislava, IČO: 46 789 634, v konaní o zaplatenie 101,70 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 101,70 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 15.8.2016 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 20.9.2016 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy vo výške 343,99 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 343,99 eur od 15.08.2016, kedy žalovaný vyhotovil odpoveď na predsporovú výzvu.

2. Nárok uplatnil titulom vydania bezdôvodného obohatenia podľa ust. § 451 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, nakoľko poskytnutý úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, čo znamená, že žalobca mal povinnosť splatiť úver len do výšky skutočnej istiny, ktorá sa rovná výške úveru v sume 400,- eur. Žalobca vyplatil celú výšku úveru zo Zmluvy (537,99 EUR) ako aj odmenu zo Zmluvy o zabezpečení splátok úveru (206,- EUR). Žalobca tak spolu splatil žalovanému sumu 743,99 eur, teda o 343,99 eur viac ako si požičal, čo predstavuje 86 % navýšenie istiny úveru. Osobitne zdôraznil, že dňa 20.08.2010 žalobca uzatvoril so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 448919359 za podmienok, celková výška úveru bola 400eur, výška úrokovej sadzby 23,57 % p.a. RPMN 70,24 % pri počte týždenných splátok 60 pri výške týždennej splátky - prvých 59 po 8,97 eur a poslednej 8,76 eur. Celková čiastka splatná dlžníkom mala byť vo výške 537,99 eur.

3. Žalobca pri úvere namietal neprimeranú výšku úrokovej sadzby a absenciu podľa § 9 odst. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, nevedenie výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradia, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia so sankciou podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, z ktorého vyplýva, že ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Vytýkal aj absenciu ďalších náležitostí zmluvy podľa ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ktoré sú uvedené až za podpisom žalobcu s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.11.2011, sp. zn. 2 Cdo 245/2010, ktorý vyslovil názor, že ak nie sú obchodné podmienky podpísané oboma zmluvnými stranami, dojednania, ktoré sú v nich obsiahnuté - ak im zákon povinne ukladá písomnú formu - sú pre absenciu tejto predpísanej formy neplatné.

4. Žalobca poukázal aj na existenciu zmluvy o zabezpečení splátok úveru, ktorou žalovaný ako veriteľ poskytol žalovanému službu: Prevzatie peňažnej sumy na úhradu splátok úveru za odplatu vo výške 206 eur, týždennú splátku 3,43 eur, ktorá pri týždennej splátke úveru 8,97 eur za úver predstavovala 38% navýšenie splátok, ako aj nákladov spotrebiteľa. Uvedená výška sumy nie je žiadnym spôsobom odôvodnená. V Zmluve o zabezpečení splátok úveru nie je odkaz na žiadny sadzobník poplatkov alebo rozpis jednotlivých poplatkov za poskytnutú službu. Zmluva o zabezpečení splátok úveru má povahu formuláru a je do nej vpísaná celková odmena za službu a číslo zmluvy, na základe ktorej bol poskytnutý úver. Zmluva bola uzavretá len v nadväznosti na poskytnutie úveru, bez ktorého jej existencia nemá význam a jej účelom je obchádzanie zákona v snahe získať od dlžníka vyššie plnenie. Vyslovil názor, že zmluva o zabezpečení splátok úveru predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, a je neplatná. V tejto súvislosti poukázal na judikatúru súdov, rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 24.02.2016 sp. zn. 15Co/39/2016, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z dňa 21.11.2012, sp. zn. 18Co/109/2011, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave z 09.08.2011 sp. zn. 10 CoE/313/2010 ako aj znenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v súvislosti s judikovaným názorom NS SR sp.zn. 8MCdo/3/2015 zo dňa 28.08.2015.

5. Žalovaný uviedol, že účastníci konania spolu uzavreli dňa 20. augusta 2010 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 448919359, na základe ktorej poskytol žalovaný spotrebiteľský úver žalobcovi vo výške 400,- eur, pričom celková čiastka, ktorú mal žalobca počas doby splatnosti 60 týždňov zaplatiť bola 537,99 eur. V rovnaký deň bola taktiež uzatvorená zmluva o zabezpečení splátok úveru, na základe ktorej mal žalobca žalovanému postupne vrátiť sumu vo výške 206 eur. Žalobca splatil z uvedenej dlžnej sumy zo Zmluvy o úvere a zo Zmluvy o doplnkovej službe sumu v celkovej výške 501,70 eur, uvedené bolo spôsobené tým, že žalobcovi bola poskytnutá zľava za predčasné splatenie úveru v sume 242,29 eur. Z uvedeného vyplýva, že žalobca splatil „len“ 101,70 eur nad rámec istiny a nie 343,99 eur ako si uplatňuje v žalobe. Poukázal na to, že zmluva o úvere ako aj zmluva o doplnkovej službe, ktoré mali byť uzavreté dňa 20. augusta 2010, podľa evidencie žalovaného zanikli splnením. Medzi účastníkmi konania nemôže byť sporné, že medzi nimi neexistuje a ani v čase podania žaloby neexistoval žiadny zmluvný vzťah, ktorý by bol založený nejakou zmluvou/ami zo dňa 20. augusta 2010. Z dôvodu hospodárnosti namietal premlčanie uplatnených nárokov. Zmluvy boli uzavreté ešte 20. augusta 2010, pričom posledná splátka bola splatená 13. decembra 2010, t. j. pred viac ako 5 rokmi a k podaniu žaloby došlo až 23. septembra 2016. Svojim ďalším vyjadrením rozporoval absenciu povinných náležitostí v zmluve. K námietke neprimerane vysokej úrokovej sadzby namietal, že žalobca nezohľadňuje okolnosti, najmä týždennú úhradu splátok, nakoľko pri týždňovej splatnosti pri istine 400,- EUR a úrokovej sadzbe 23,57% p. a. bol úrok za 60 týždňov pre žalobcu len 57,59 EUR (viď zmluva o úvere) a nie 94,28 EUR ako pri mesačných úhradách, čo pri mesačných splátkach predstavuje úrokovú sadzbu 12,51% p. a.. Naviac rozporoval, že by vôbec úroková sadzba vo výške 23,57% p. a. mohla byť v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko za obdobné sadzby požičiavali úvery aj banky. K amortizácii istiny poukazyval na rozhodnutie vo veci HOME CREDIT / Bírová Súdneho dvora EÚ pod sp. zn. C-42/15 ako aj to, že rozpis splátok nie je potrebné uvádzať. Pri posudzovaní obsahu náležitostí zmluvy s rozlíšením ich umiestnenia pod a pred podpis namietal prílišný formalizmus.

6. Žalovaný k zmluve o zabezpečení splátok úveru/zmluva o doplnkovej službe, ktorú žalobca uzavrel so žalovaným dňa 20. augusta 2010 uviedol, že sa jedná o zmluvu o doplnkovej službe, na základe ktorej zákazník (t.j. žalobca) spláca splátky úveru v mieste svojho trvalého bydliska alebo na inom mieste, ktoré mu vyhovuje. Zmluva o doplnkovej službe je akcesorickej povahy k zmluve o úvere a obsahuje presné ustanovenia o predmete plnenia (Čl. I, bod 1.1) a jeho cene (čl. I, bod 1.2), pričom obe sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne. Je z nich totiž zrejmé, aká je odmena za doplnkovú službu, ako aj to, za čo sa táto odmena platí, t. j. v čom spočíva podstata služby. Vyslovil názor, že doplnkové služby, a to nie len v rámci spotrebiteľských úverov sú na trhu úplne bežné a dokonca s nimi priamo počíta aj právna úprava (napr. § 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch), pričom vzhľadom na ich doplnkový charakter je zrejmé, že vždy súvisia s nejakou hlavnou službou, čo však nemá žiaden súvis ohľadne ich (ne)platnosti ako sa nesprávne domnieva žalobca. Doplnková služba je v danom prípade nadštandardnou službou a je spočítaná.

7. Žalobca po námietke predčasného splatenia úveru upravil nárok tak, že žalobu v časti o zaplatenie 242,29 eur spolu s 5% ročným úrokom z omeškania od 15.8.2016 do zaplatenia vzal späť. V tejto časti bolo právoplatne rozhodnuté o zastavení konania rozsudkom sp.zn.: 14Csp/40/2016-159 zo dňa 26.9.2017, ktorý bol uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 5Co/71/2018-189 zo dňa 30.4.2018 ponechaný nedotknutý. Na základe odvolania žalobcu bol rozsudok zrušený v časti, v ktorej súd zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie 101,70 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 101,70 eur od 15.8.2016 do zaplatenia z dôvodu premlčania nároku.

8. V súvislosti s námietkou premlčania žalobca uviedol, že je potrebné odlišovať plynutie objektívnej a subjektívnej lehoty, ktorá plynie od vedomosti o vzniku bezdôvodného obohatenia, ktorá u žalobcu vznikla až po informácii od právneho zástupcu. V súvislosti s plynutím objektívnej lehoty namietal, že nakoľko žalovaný poskytuje služby ako profesionál, musel vedieť o dôsledkoch a následkoch, právneho posúdenia a predložením zmluvy v rozpore so zákonom sa obohatil úmyselne, teda je potrebné aplikovať osobitnú desaťročnú premlčaciu dobu. Taktiež zdôraznil, že nemožno dokazovať úmysel, ale len konania z ktorého vyplýva táto skutočnosť, pričom právnická osoba koná formou prejavu jej štatutárov a zamestnancov, ktorých vôľu preberá. Právnická osoba by dokonca mala byť schopná preukázať, že činnosť vykonávala s „duc diligence“ (obvyklá opatrnosť a starostlivosť v obchodnom styku). Vzhľadom na prezumpciu znalosti zákona, povinnosť zamestnancov a konajúcich osôb poznať zákon, museli si byť vedomí porušenia zákona, minimálne formou nepriameho úmyslu. Poukázal aj na to, že žalovaný uviedol, že vždy reagoval na danú situáciu, snažil sa prispôbiť súdnym rozhodnutiam, ktorými súdy vykladali zákon. Neprijateľné zmluvné podmienky vznikali judikovaním súdov. Po niekoľkých desiatkach vydaných súdnych rozhodnutí (niekoľkých rokoch) sa žalovaný rozhodol vyhnúť dôsledkom vydaných súdnych rozhodnutí tak, že začal s klientmi uzatvárať "inú" zmluvu označenú ako „zmluvu o poskytnutí služby komfort“ (namiesto pôvodnej „zmluvy o zabezpečení splátok úveru“).

9. Žalovaný vo vyjadrení k premlčaniu poukazoval na fakt, že nikdy nemal pri poskytovaní úverov úmysel sa bezdôvodne obohatiť na úkor klientov ako aj fakt, že úmysel je potrebné posudzovať v čase vykonania úkonu a nie následne podľa vývoja okolností. Poukazoval aj na rozhodnutia súdov v obdobnej otázke.

10. Napadnutým rozsudkom, ktorý bol na základe uznesenia súdu druhej inštancie zrušený, zaujal súd v otázke premlčania názor, že nakoľko od uzavretia zmluvy 20. augusta 2010 či úhrady poslednej splátky 13. decembra 2010 do podania žaloby 23. septembra 2016 uplynulo viac ako 5 rokov a 9 mesiacov je zrejmé, že uplynula objektívna premlčacia doba stanovená podľa § 107 ods. 2 Obč. zák.. Keďže súd nezistil, že by zo strany žalovaného šlo o úmyselné bezdôvodné obohatenie, kde je objektívna premlčacia doba predĺžená na 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo, žalobu zamietol z dôvodu premlčania nároku. Vo vzťahu preukázania úmyslu žalovaného obohatiť sa na úkor žalobcu súd preto vychádzal len z tvrdení strán, ktoré však neobsahovali žiadne skutkové okolnosti vo vzťahu k uzatváraniu zmluvných vzťahov a okolností pri ich uzatváraní a z listinných dôkazov. Pre rozlíšenie dĺžky objektívnej premlčacej doby (trojročnej a desaťročnej) považoval za rozhodujúcu formu zavinenia, totiž či zo strany žalovaného šlo o úmyselné konanie alebo nie. Občianske právo nedefinuje pojem zavinenia a pri skúmaní tejto otázky vychádza tradične z trestného práva hmotného. Zavinenie je právnou náukou definované ako vnútorný psychický vzťah konajúceho k jeho vlastnému protiprávnemu konaniu a výsledku tohto rokovania. Je založené jednak na prvku poznania spočívajúcom vo vedomosti a predvídaní určitého výsledku, jednak na prvku vôľe spočívajúcom v tom, že subjekt prejavuje svoju vôľu tým, že niečo chce, ale aj tým, že je s niečím uzrozmenný. Preto úmysel na strane konajúcej osoby možno teda konštatovať len v prípade, ak by ten, kto sa obohatil vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie na úkor druhej osoby, v tomto prípade dlžníka (priamy úmysel), alebo pre prípad, že sa obohatí - prijme plnenie, bol s tým uzrozmenný, teda musí mať vedomosť, že ak prijme plnenie, bude toto plnenie v rozpore s platným právom. Z tohto dôvodu konanie žalovaného prezentované obsahom predkladaných návrhov ale aj konaní štatutárov, zamestnancov či osôb konajúcich v jeho mene, musí mať jednoznačnú súvislosť so vznikom bezdôvodného obohatenia. Súd pri odôvodnení stotožnil s vyjadrením žalovaného, že tento úmysel musel byť preukázateľne známi už pri možnom vzniku, v tomto prípade pri kontraktáčnom konaní, teda pri vzniku zmluvného vzťahu. Preto samotné preukázané porušenie povinností veriteľa pri poskytovaní spotrebiteľských úverov nepovažoval za úmyselné porušenie povinností. V rámci zásady in dubio pro reo nie je možné prezumovať úmyselné zavinenie, teda kvalitatívne vyššiu vôľovú zložku zavinenia. Aj keď judikatúra skoro bez výnimky ustálila nároky žalovaného z tohto typu zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako bezúročné a bez poplatkov a žiadne nároky nepriznávala ani zo zmluvy o zabezpečení splátok úveru, ktorá bezpochyby predstavovala buď zneužitie tiesne pri nekalých obchodných praktikách alebo konania v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, neznamená to, že takýto úmysel a najmä vedomosť o rozpore so zákonom či dobrými mravmi jestvoval už pri uzavretí zmluvy.

11. Súd druhej inštancie vo svojom uznesení k tejto otázke vyslovil záväzný právny názor, že prvoinštančný súd k záveru o neexistencii úmyslu žalovaného obohatiť sa na úkor žalobkyne dospel bez toho, aby podrobne a dôsledne preskúmal jednotlivé náležitosti úverovej zmluvy, predovšetkým výšku úrokovej sadzby 23,57% p.a., a to či táto úroková sadzba je v súlade s ustanovením § 39 OZ, a teda, či je v súlade s dobrými mravmi, zaoberal sa tým, či a v akom rozsahu prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu uplatňovanú bankami pri poskytovaní úverov a pôžičiek, skúmal, pokiaľ sa týka zmluvy o zabezpečení splátok úveru, či žalobkyňa ako spotrebiteľ, a teda slabšia strana sporu, mala možnosť

participovať na vytvorení formulárovej zmluvy, či uzavretie zmluvy o zabezpečení splátok úveru bolo podmienkou poskytnutia úveru alebo nie. Jednoznačne ide o akcesorickú zmluvu nadväzujúcu na zmluvu úverovú, ktorej obsahom je len spôsob splácania dohodnutého úveru. V prípade neuzatvorenia zmluvy o úvere by bolo bezpredmetné uzatvárať zmluvu o zabezpečení splátok, nakoľko bez poskytnutia úveru by ani neexistovala povinnosť žalobcu plniť dlh zo zmluvy o úvere v splátkach. V tejto súvislosti je potrebné vyhodnotiť okolnosť, že odmena za výber splátok predstavuje viac ako 50% poskytnutého úveru, a teda výrazne presahuje dohodnutý úrok. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné poukázať na rozsudok Krajského súdu v Prešove, č.k. 19Co/142/2016-328 zo dňa 8.12.2016, v ktorom krajský súd za právne bezvýznamné považoval aká terminológia sa použije na označenie platby za zabezpečenie splátok úveru (odmena/poplatok), za dôležité považoval, že ide o plnenie za doplnkovú službu, ktorou žalovaný prostredníctvom svojich zástupcov hotovostne inkasuje splátky spotrebiteľského úveru. Z materiálneho hľadiska ide o platbu spojenú s poskytnutím úveru a predstavuje poplatok. Problémom a dôvodom neprijateľnosti poplatku je jeho netransparentnosť, neprimeraná výška výrazne presahujúca náklady žalovaného na uvedenú doplnkovú službu a obchádzanie skutočných úrokov a skutočnej RPMN. Ak by bol totiž poplatok zahrnutý v RPMN, jej celková výška by bola omnoho vyššia, ako bolo uvedené v zmluve. Krajský súd v Prešove v rozsudku zo dňa 12.12.2017 sp. zn. 17Co/122/2017 konštatoval, že práve s poukazom na všetky doposiaľ známe skutočnosti v oblasti praktík žalovaného, sa z jeho strany evidentne jedná o cielene vytvorenú konštrukciu, ktorá sleduje jediný cieľ, a to dosiahnuť vyššie protiplnenie za poskytnutie peňažných prostriedkov oproti tomu, aké by žalovaný získal z úrokov formálne uvedených v zmluve. Z hľadiska hodnotenia úmyslu žalovaného získať bezdôvodné obohatenie na úkor žalobkyne ako spotrebiteľa, bolo preto potrebné skúmať, či konanie žalovaného pri uzatváraní zmluvy bolo súladné s dobrými mravmi, či rešpektoval povinnosti stanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch a konal v súlade s ustanoveniami OZ, zameranými na ochranu spotrebiteľa. V tejto súvislosti je právne významné to, že rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľskom právnom vzťahu zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere (uznesenie Najvyššieho súdu zo 16.1.2013 sp. zn. 6NCdo/9/2012). Ak potom prvoinštančný súd nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia v kontexte konkrétnych zmluvných dojednaní v súvislosti i s uzatvorenou zmluvou o doplnkovej službe neposudzoval, odvolací súd jeho rozhodnutie ako predčasné zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Z hľadiska posúdenia úmyslu žalovaného na úkor žalobkyne sa bezdôvodne obohatiť je totiž významné nielen či už v čase uzatvorenia zmluvy vedel a vedieť mohol (predvídal) o koľko sa jeho majetková sféra vďaka ním vopred naformulovaným zmluvným dojednaniám na úkor žalobkyne zväčší, ale i to, že bol uzročený s tým, že ide o plnenie, na ktoré by mu inak pri dodržaní všetkých morálnych pravidiel a zásad, príslušnej právnej úpravy nárok nevznikol (napr. minimálne odmena za poskytnutie služby, neprimerane vysoký úrok a pod.).

12. Vo veci súd nariadil pojednávanie. Na pojednávanie sa nedostavila žiadna zo strán, ktoré zhodne neúčast' ospravedlnili s argumentáciou a poukazom na hospodárnosť konania a vôbec vyjadrenie sa k záverom súdu druhej inštancie.

13. Súd prvej inštancie preto opätovne vec prejednal v súlade so závermi nadriadeného súdu, pričom dokazovanie vykonal oboznámením listinných dôkazov.

14. Podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

15. Podľa ust. § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

16. Podľa ust. § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzatvorenia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

17. Podľa ust. § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

18. Podľa ust. § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

19. Podľa § 506 Obchodného zákonníka ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

20. Podľa ust. § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „zákon“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

21. Podľa ust. § 2 písm. a) a b) zákona, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

22. Podľa § 9 ods. 1 zákona, Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

23. Podľa § 9 ods. 2 zákona, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

24. Podľa § 10 ods. 1 zákona Zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, musí obsahovať tieto náležitosti: podľa § 9 ods. 2 písm. a), b), d), f), g), i) a w), povinnosť spotrebiteľa kedykoľvek zaplatiť takýto úver na žiadosť veriteľa v plnej výške, výšku poplatkov spojených so spotrebiteľským úverom od uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienky, za akých sa tieto poplatky môžu meniť.

25. Podľa § 11 ods. 1 zákona, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1, b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

26. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, najmä oboznámením zmluvy o úvere, štandardnými európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere a zmluvou o zabezpečení splátok úveru.

27. Súd zistil, že 20.08.2010 žalobca uzatvoril so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 448919359 na základe ktorej sa zaviazal požičať žalovanému 400 eur pri dohodnutej výške úrokovej sadzby - 23,57 % p.a., poplatku 80,40 eur s výslednou RPMN vo výške 70,24 % pri priemernej RPMN 47,39 eur pri počte týždenných splátok 60, výška týždennej splátky pri prvých 59 po 8,97 eur poslednej splátke 8,76 eur. Celková čiastka splatná dlžníkom 537,99 eur. Pri absencii základných náležitostí zmluvy sa súd stotožnil so záverom žalobcu, že zmluva neobsahovala základné náležitosti stanovené zákonom najmä členenie splátok na istinu, úrok a poplatok, prípadne ich amortizáciu, nakoľko zo zmluvy nie je zrejmé, na úhradu čoho, ktorých zložiek v akom rozsahu sa mali započítavať splátky najmä vzhľadom na mimoriadne vysokú sumu administratívneho poplatku, konečnú splatnosť vyjadrenú slovom, nakoľko pri prepočítaní dĺžky 60 týždňov nie je možné určiť bez zložitejšieho výpočtu a úmyslom zákonodarcu bolo predne stanoviť dátum, nie kopírovať počet splátok. Súd taktiež zistil, že pri určení RPMN nebola zohľadnená suma odplaty za doplnkovú službu, hoci veriteľ nepreukázal nie len dôvodnosť služby, ale aj skutočnosť, že poskytnutie tejto služby nebolo podmienkou poskytnutia úveru.

28. Vo vzťahu k výške úrokovej sadzby či poplatku za poskytnutie úveru súd nezistil rozpor s dobrými mravmi. Konanie v rozpore s dobrými mravmi možno stručne charakterizovať aj ako konanie v rozpore so všeobecne vnímanými morálnymi zásadami spoločnosti. Samotnú skutočnosť, že bol poskytnutý žalobkyni spotrebiteľský úver za odplatu nepresahujúcu dvojnásobok priemernej RPMN pri ktorej sú poskytované všetky obdobné spotrebiteľské úvery pri zohľadnení zabezpečenia, bonity dlžníka, bez toho, aby bolo preukázané zneužitie tiesne (odlišnosť oproti ostatným poskytovaným úverom veriteľa v danom čase a mieste), preukázané „faktické vnútenie“ úveru a pod., nemožno považovať za rozpor s dobrými mravmi. Navyše správanie „nebankových a bankových subjektov“ pri poskytovaní spotrebiteľských úverov je prísne riadené zákonom a vo vzťahu k samotnému poskytnutiu úveru súd rozpor s dobrými mravmi nezistil (bez posudzovania zmluvy o zabezpečení splátok úveru).

29. Súd zároveň zistil, že strany uzavreli aj zmluvu o zabezpečení splátok úveru, na základe ktorej žalovaný mal zabezpečiť preberanie hotovosti na úhradu splátok úveru a jej odovzdanie do pobočky

poskytovateľa z adresy trvalého pobytu alebo iného dohodnutého miesta za úhradu 206,00 eur, ktorá mala byť splatná vo výške 3,63 eur týždenne. Pri posudzovaní platnosti zmluvy o zabezpečení splátok úveru súd zhodne s vyjadrením žalobcu, teda z obdobných dôvodov dospel k záveru, že zmluva je neplatná, nakoľko obchádza zákonné ustanovenia o výške odplaty podľa § 53 ods. 6 Obč. zák. v znení platnom v čase vzniku právneho úkonu.

30. Súd pri posudzovaní tohto právneho úkonu vychádzal z názoru, že sa nejedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože sa jedná o samostatný právny úkon uzavretý v súvislosti s poskytnutím úveru, teda o viazanú zmluvu, s osobitným predmetom a odplatom nie určitú úpravu spojené s právami a povinnosťami pri poskytnutí úveru a v tejto súvislosti.

31. Súd však zotrúva na názore, že nakoľko už pri samotnej zmluve bol mimoriadne vysoký spracovateľský poplatok, prevyšujúci úrokovú sadzbu, ktorý sám mal zabezpečiť všetky náklady spojené s úverovým vzťahom a celková výška súhrnnej odplaty bola odôvodňovaná práve rizikovosťou a nižšou bonitou tohto typu klientov, tak ponúkanie tzv. „nadštandardných služieb“ takémuto typu klientov, preberanie splátok v hotovosti, ktoré v skutočnosti sa viac ponáša na vymáhanie ako nadštandardnú službu za odplatu vo výške viac ako polovice poskytnutej sumy (s poplatkom vo výške 3 poskytnutej sumy), hraničí skôr s nekalými obchodnými praktikami ako splnením si povinností a odbornej starostlivosti veriteľa. Skôr bez pochyby možno konštatovať snahu o zneužitie legitimity a obchádzanie zákona v snahe udržať si výšku odplaty napriek stanovenej obmedzujúcej zákonnej úprave podľa § 53 ods. 6 Obč. zák. v znení platnom v čase vzniku právneho úkonu.

32. Súd preto s prihliadnutím na záväzný právny názor vyslovený odvolacím súdom ako súdom druhej inštancie dospel k záveru, že ak veriteľ popri zmluve o spotrebiteľskom úvere uzavrel s dlžníkom aj iný právny úkon, ktorý javil znaky obchádzania zákona za účelom zvýšenia odplaty za poskytnutie úveru a bol následkom toho prejudiciálne vyhodnotený ako neplatný právny úkon, jedná sa o úmyselné konanie minimálne vo forme nepriameho úmyslu, nakoľko na veriteľa sú zákonom kladené vyššie požiadavky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, rovnováhe vo vzájomnom vzťahu a plneniu si zákonom stanovených povinností pri vychádzaní z prezumpcie znalosti zákona. Ak sa snažil veriteľ prostredníctvom iných služieb nasledujúcich záujmy dlžníka zvýšiť odplatu za poskytnutie úveru, konal tak úmyselne v snahe obohatiť sa hoci musela mu byť známa regulujúca právna úprava, teda vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený.

33. 26. Podľa § 107 ods. 1 Obč. zák. právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

34. 27. Podľa § 107 ods. 2 Obč. zák. najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

35. 28. Podľa § 107 ods. 3 Obč. zák. ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat.

36. Súd sa preto zaoberal plynutím subjektívnej dvojročnej doby a plynutím objektívnej desaťročnej doby pre premlčanie nárokov.

37. Žalobkyňa tvrdila vedomosť o bezdôvodnom obohatení od času, kedy navštívila advokáta v auguste 2016, ktorý vykonal rozbor jej právnych zmlúv a ním prevzatých podkladov. Iné skutočnosti súd nemal tvrdené (ani preukazované). Preto súd za začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby považoval august 2016 (30.8.2016 prevzal právny zástupca podľa plnomocenstva zastupovanie). Nakoľko žaloba bola podaná na súd 23.9.2016, táto lehota nemohla uplynúť. Objektívna lehota začala plynúť vykonaním úhrad prevyšujúcich požičanú sumu bez úrokov a poplatkov, čo bolo 13. decembra 2010. Vzhľadom však na skutočnosť, že len samotná zmluva bola uzavretá dňa 20.8.2010, nemohla uplynúť v čase podania žaloby objektívna desaťročná premlčacia doba.

38. Súd preto konštatoval, že nárok bol podaný riadne a včas.

39. Nakoľko v konaní bolo sporné, že žalobkyni bola požičaná suma 400,- eur, celkovo uhradila sumu 501,70 eur, teda 101,70 eur nad rámec istiny, súd zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 101,70 eur.

40. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

41. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

42. Nakoľko úspech žalobcu bol pri vyhlásení rozsudku v plnom rozsahu, súd mu priznal s poukazom na jeho úspech v konaní voči žalovanému nárok aj na náhradu trov konania v plnom rozsahu. (§ 255 ods. 1 CSP), pričom o výške nároku bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa ust. § 125 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa ust. § 125 ods. 2 CSP, odvolanie urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa ust. § 125 ods. 2 CSP, odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovej značky konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- b) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- c) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- d) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- e) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- f) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).